

Tărăboi la o caleașcă „din citite“

Uneori, în bravele clipe de bucurie bazaconardă, totul mi se pare posibil! Cuvântul devine coapsă mustind de fervori. E de-ajuns să-l atingi, să-i pipăi literele și din porii extaziați moale țîșnesc febre, curcubeie zglobii, castele medievale, păduri stufoase cu fecioare treze și erudite printre ciuperci și elfi. Te năpădește o iederă regală, mulgi fluturi în șiștare de Murano, melci romantici robotesc în folosul obștei, cumpenele fîntînilor, fine, urcă și coboară singure, nemuștruluite de nimeni, înciuturate dulce, zdrobind social, la suprafață, apa fragedă și grea și rece în jgheaburi buzate savuros. Cuprins într-un glob uriaș de rouă atîrnat voinicește de clanța ușii iubitei ideale, plutind, aparent la voia întîmplării, în nacela unui balon uscat de păpădie, trăiesc izuri, zarve, raze, gust astre umectate pe bolta cerului de gură. Mă dor mușchii degetelor neastîmpărate (falange, falangete, falanguțe!) de atîta foială lucidă. Nu o așîtare de țărîmuri personale, ci o strădanie de dăruire. Pot împrăștia, în sfîrșit, celorlalți, vârtejul sufletului, secretul plasmiei vălurind întruna malul intim al celulelor. A reuși să te faci cunoscut prin scris! Și iată caleașca exactă ce îmi declanșează tărăboiul. E vorba de „cunoașterea *din citite*“, nu „*din vedere* și *din auzite*“, de un text deci primăvăratec (*Rom. lit.* 14) al Ioanei Pîrvulescu. Transcriu, învîrtindu-mă ca titirezul pe hîrtia lucioasă, geluită de dulgheri geloși: „*Din citite*, din citirea articolelor (sau poezie, proză, eseu, cronică; paranteza mea insidioasă, cu creion dermatograf muiat în zaț!), scrise de cineva, cu mîna lui, din mîntea lui, neinfluențat și neconstrîns, poate fi, într-adevăr, cunoscut!“. Desigur, strig, cunoașterea „din citite“ e dată-n frișca tortului esențial, iertată-mi fie fiziologia și transcendența gastronomică!!!

Meniul fabulos al zilei

Robinson mănâncă și bea cu nădejde! „Cel dintâi lucru pe care l-am făcut a fost să umplu o damigeană mare cu apă și s-o pun pe masă, lângă pat. Pentru a face apa mai bună de băut, am turnat în ea ceva rom și le-am amestecat. *Apoi am fript pe jăratric o bucată de carne de capră...*“ (sublinierea mea invidioasă). „Naufragiatul“ nu uită nici un eveniment culinar, comentându-l: felul, secretele preparării, clipa bulimică! „Seara am mâncat trei ouă de broască-țestoasă pe care le-am copt în cenușă.“ Bineînțeles că dînsul vrea și delicatețuri vitaminizante! „Am cules lămîi verzi care s-au dovedit nu numai plăcute la gust, ci și foarte hrănitoare. Mai tîrziu am amestecat sucul lor cu apă și am făcut o limonadă bună și răcoritoare.“ Data cînd strugurii se mumifică devine memorabilă, crestată abisal pe parul calendaristic! „La trei august am găsit strugurii pe deplin uscați și transformați în stafide gustoase... Îndată ce am cărat stafidele în peșteră, au început ploile!“ Deci plouă, e bine, e cald, în hamac Robi savurează stafide și nu citește, Doamne-firește!, nimic. Lectura impurifică digestia, trage sîngele la cap, iscă gînduri spăimoase!! Iată, prin urmare, *meniul ideal al casei Defoe*: „...dimineața un ciorchine de strugur; la prînz – o bucată de carne friptă, de capră sau de broască-țestoasă...; la cină – două sau trei ouă de broască-țestoasă“. Cîteodată se servesc spre sorbire lină supe delicioase din carne de ied. Alteori se pregătesc, sărbătorește, prăjituri, budincă... A te îmbuiba cu struguri, țestoase și iezi este totuși un lux pe care Robi și-l permite cu o dezinvoltură de milionar excentric, blazat la papilă! Și pe o insulă pustie!!

Poveste de iarnă

Îmi ardea nara sufletului să-l miros de-adevăratelea pe Nichita. *Necuvintele* lui îmi jupuseră nervii, mă lăsasera-n rouă goală. Orice rînd, jurasem, va fi alcătuit din cuvinte. Visam că, suit năvalnic pe casă, cu tălpile fripte de țigla țeapănă, urlu: *concret, concret, concret!!* Între timp ne scriam misive împodobite cu desene, el îmi dăruise o serie de timbre mongole, eu, bineînțeles, mă îndrăgostisem de Bobinokarovna! Era în 1971, înainte de „teze“. Și astfel, cu premiul de debut (pe 1970) în dinți, am pornit ca din arbaletă, orgolios, să-l străpung la domiciliu. Locuia pe Aleea Romancierilor! Îmbrățișări, pupături, votci rusești, șampănică. Nichita, sculptor, desfășura, așa, ca chestie de trestie și ocazie de colocazie, kilometri magici de poezie vorbită în aerul zemos al secundelor. Tăceam dovlecește, năucit, fraier cu cioc și alte schilimpiciuri. Bătrîne, mi-a spus, talentul ține de egoism. Bătrîne, mi-a mai spus, Topîrceanu e formi! („Formidabil“, a tradus tandră și feroce Bobinokarovna, sesizîndu-mi privirea de omletă căzută pe preș.) Bătrîne, mi-a mai spus, cînd ești inspirat mănînci pe rupte!!! Am plecat lățit de frumusețea lui arteziană. Ajuns la Dolhasca, m-am pus zdravăn pe mîncat. Culmea! Inspirația țîșnea, în continuare, tot din Nichita! Bobinokarovna devenise supra-bobinocară!!! Asta-i.

România literară, nr. 48/1993

Commedia dell'arte (I)

Deasupra nesimțirii vom flecări-ntr-un colț, vom pipăi poporul fecioarelor cu moț, vom scărpinga burlane, vom bate cu ciuperca în buci de domnișoare, vom prinde fluturi berci, vom lua cu lingurița caimacul de pe zei, vom linguși în paturi mari șolduri de femei, vom alinta pubere, galanți ca-n almanah, vom zice, punînd mîna pe servitoare: ah!, vom duela sarcastici pentru onoarea lor: a baligelor sfinte și-a bălăriiilor, vom pune pe foite rupte de crin tutunul, vom număra extatici pîn' la o sută unul, vom sfîșia embleme cu lobode în tiv, vom înțelege vaca în mod intuitiv, vom zgîria-n pereții closetelor sonete, vom călări păianjeni cu ochii în fațete, vom face dulci provizii de-amurg în geamantane, ne vom juca de-a „cu-cu!“ prin frîne de vagoane, vom bea cu disperare, spre-a ni se-nchide rana, vermut ce-a luat medalii de argint la Ljubljana, iar bibliografia completă de parfumuri vom studia-o-n șanțuri, în magazii, pe drumuri, vom trîndăvi în troace printre purcei de plumb, o!, fiecare vorbă vom încheia-o-n bumb, vom lipăi cu talpa murdară prin smîntîni, vom sta chiar în ulcioare vreo două săptămîni, uitîndu-ne afară la cei ce se agită, în timp ce-ntr-o chișleaguri e-o lene infinită, vom frămînta-n lighene cel mai subțire chit, vom răsuci lumina rîzînd la nesfîrșit, ne vom strîmba-n cristale, vom sparge becuri vechi cu filament de Wolfram, vom duce la urechi ceasornice de masă ce huruiesc suav din roți și roticele, mirîndu-ne grozav, pătrunși de importanță, ne vom răsfrînge buza ochind din mers dovlecii docili cu archebuza, vom răguși lalele cerîndu-le să cînte, vom provoca serafii fără buric la trînte, (iar dacă-i vom învinge, o să le facem trei burice în loc de unul, umplute cu mujdei!), vom bate-n garduri cuie flogistice de fier, vom depista gîngăanii, sub guler, plini de fler...

Commedia dell'arte (II)

Vom coborî în pivniți la morcovii ce zac în fragede nisipuri mai bine de un veac, ne vom topi în iederi pe ziduri de balcon, vom leșina în pîlnii adînci de gramofon, vom dizolva limacșii cu sare, vom trișa cu trefle de răcoare și rigi de catifea, vom cumpăra volume din care nu citim, vom duce lungi discuții cu Domnul Gordon Pym, vom descărca pe rampe baloturi de finet, vom fistici-n dulapuri lămîi fără corset, vom trece melci de spaimă pe lame de briceag, vom naviga în bălii, vom picoti în prag, lin gîngurind ca pruncii, nemiştiind o iotă, vom auzi cartofii în cratiți cum complotă, și-n după-amiezi de toamnă, virili, vom face-abuz cu galben de caisă, cu roșu de harbuz, cu verde de lucernă și mov de glob lucios blînd ocrotiți de-aripa plăpîndului Eros, vom gelui legume cu sufletul, gingași, ne-om îngropa în bucle mărunte de talaș, halucinați vom suga din ciucuri de perdele licori necunoscute, îmbătătoare, grele, și în sufrageria ermetică și goală o să ne curgă sînge din nas de oboseală, vom delira prin casă cînd pernele fac gheb, vom prinde-n pudrieră bînd pudră de efeb, vom avansa elastici spre lucrurile-n sine cu mantii în fireturi și jambiere fine, vom distila pe unghii cele mai roze limfe, vom scrie cataloage de fauni și de nimfe, vom despica cișmele, miezuri de odaie caldă, în căni ascunși, vedea-vom smarald iubind smaraldă, cum trombe de miresme din preș bat furioase tavanurile scunde, cum îngeri de mătase lipesc prișnițe calde pe umede oglinzi, ca strugurii, feerici, ne-om agăța de grinzi, vom miroși în taină sticlute de parfum cu inima în piepturi tramblînd sonor bum-bum!!, vom încerca delicii cu-agrafe rău famate în părul de la ceafă de heruvimi purtate, din papiote ața ne va chema subtilă, vom merge-n poezie cu o Loco-mobilă!!!!!!!!!!!!

Nu porecli libelula

Dă-i zilei liniștea ta. Fă-o să aibă fluturi habotnici în aer, melci înțelepți pe frunzele late de brusturi, leagănă-ți fericirea în sfințenia fragă a șanțurilor pline cu apa suptă de fine mocirle. De cu zori spală-ți sufletul în ceașca veșnică, grea de zațul cafelei. Trezește-ți mintea argintînd-o, aurind-o; cuvintele-s frumoase, întregi, închegate laic pe pagine dragi. Spulberă orișice slută tristețe, lumina cade, te îmbracă, subțiri cărările îți încalță rătăcirea pe guri înverzite de zemile iernii. Apropie-te cu grijă de fîntînă, coboară-ți destinul în adîncimea ei proaspătă, înalță-te împreună cu neastîmpărul cumpenii, ajut-o cu mîinile blînde și calde să nu-i fie teamă de oameni. Sfătuiește-te cu creionul și coala de scris, începe mereu să trăiești. Numai așa, întru cîntec de flaut pios, poți dăinui, dovadă printre minciuni și sudalme. Nu-ți pierde răbdarea. Doboară pînze groase de paing de pe copertile copilăriei, adolescenței, maturității. Să ai pumnii strînși: frămîntîi criere, cu osîrdie și evlavie ca pe un aluat copt bine în coveți curate. Atîrnă-ți gîndul în franjuri, la bucuria clipei. Soarbe vîrtos roua ruptă din lucruri. Stăruie, nu zăbovi (nici cît zefirul!) în deznădejde, usucă-ți genele rărite de lacrimă, șterge-ți obrazii de rușinea roșie, geluiește scîndura ideală cu patima dulgherului îngheboșat pe viață asupra rindelei. Mîndru și trudnic, istovește-ți încrederea (pe centimetru cub!) în îngeri. Ei sînt! De-ajuns e să-ți depărtezi brațele tale de trupul tău și vei locui printre dînșii. Dezvelește-ți spaima, n-o corcoli sub plăpumi slinoase, las-o în frigul și în vîntul după-amiezei. Înzdrăvenește-ți dragostea în privirile largi ale femeilor burgunde, pierdute: frica din carne și oase se va sfărîma. Dă-i zilei liniștea ta, măduva hrănitoare a sîngelui ce-ți chircește și-ți involburează inima. Doboară cu securea copacul uscat al amarăciunii crescut pe limbă. Soarele, rotund, în raze albe împrăștiat, ți-e prieten și sprijin. Ia-i zilei neliniștea ta. Nu uita: calci pe pămîntul crinamitat!!